

CATALUNYA NORD

joan-daniel bezsonoff

Fronteres artificials | Quan puc torni a Briançon, ciutat on vaig viure la meua primera infantesa. Mon pare hi era metge capità al 159 regiment d'infanteria alpina. Aquesta població, als confins d'Occitània, es troba a pocs quilòmetres de la frontera italiana. En passar la ratlla, descobrires que la toponímia és clarament francesa, amb noms tan poc italians com Sestrières, Beaulard, Grand Puy, Prenchard o el deliciós Mollières... No sé si s'hi parla gaire la llengua de Molière. En canvi, a la vall d'Aosta, molta gent sap francès ja que el poble, de llengua materna arpitàna, hi ha conservat tradicionalment el francès com a llengua de cultura. A les valls piemonteses a la ratlla de França, la gent encara hi parla l'occità, en la seua variant vivaroalpina.

Aquesta parla retira el català. Un català ple de «ch». *Lo chamin de la chabra...* Si la macrotoponímia és francesa, la microtoponímia és provençal, amb noms com Fenestrela, Fraisse, Vinhal, Gleisas. Per simplificar, diré que la gent viu en pobles amb noms francesos on els noms dels prats i dels camins provençalegen. Com més t'apropes a Torí, més el piemontès i l'italià normatiu suplanten la llengua de Frederic Mistral. Vaig voler visitar la Sacra di San Michele, una abadia romànica al cim del mont Pirchiriano. Vaig recordar la fórmula de Maurice Barrès: «*Il y a des lieux où souffle l'esprit*». Efectivament, en aquesta església arrapada a la roca, condemnada a sentir tots els vents de la història, hom retroba l'atmosfera inspirada del Mont Saint-Michel, de Sant Miquel de Cuixà o d'Orreaga (Roncesvalls). Malgrat les mesquineries de la vida, la tristesa del present, hi toquem la noció de perfecció. En aquesta bosquíria verdageriana, davant de les tombes dels comtes de Savoia, amb els primers ravalers de Torí als teus peus i la blavor dels llacs, sabem que hi tornarem.

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Valentí Miserachs | Monsenyor Valentí Miserachs ha ofert un concert-conferència al temple parroquial de Sant Pere de Figueres. L'exorganista del Vaticà,

director de la Universitat Pontifícia de Música Sacra, cofundador i professor de la romana Escola de Música Tomás Luis de Victoria, i director del cor i capella de Santa Maria Maggiore de Roma, a més de parlar de la seves vivències en relació amb la música i la cultura en la conferència titulada «Camins de Roma, camins de Catalunya», ha interpretat composicions seves a l'orgue. Fill de Sant Martí Sesgueioles (Anoia), Miserachs (1943) estudià al seminari de Vic,

a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma i al Pontifici Institut de Música Sacra, la universitat de música del Vaticà. Reiteradament guardonat —Creu de Sant Jordi, Encomienda de Alfonso X el Sabio, Officier de l'Ordre des Arts et des Lettres, Chevalier de la Légion d'Honneur...—, l'Orquestra de Cambra de l'Empordà sovint interpreta obra seva. L'acte ha estat organitzat per l'Institut Ramon Muntaner en el marc de la celebració del seu 175è aniversari.

>> **Valentí Miserachs.**

JOSEP M. DACOSTA

El CAP de l'Escala | Aquesta Àrea Bàsica de Salut atén 20.000 usuaris de l'Escala, Albons, l'Armentera, Belcaire d'Empordà, Sant Pere Pescador, Ventalló, Viladamat i Vilamacolum. L'any 2000 va sortir de sota el paraigua de l'ICS, és a dir, hom va posar les bases per facilitar el camí de la possible privatització d'aquest Centre d'Atenció Primària, i les possibles empreses postulants compten amb 2,5 milions de pressupost, més els considerables ingressos extres obtinguts del que paga el turisme estival per ser atès. Com que el poble preveu que, si en el seu CAP esdevé primordial el negoci i secundària la salut, l'atenció al pacient empitjorarà, s'ha posat a recollir vots en contra de la privatització, amb més motiu perquè cap vot consistorial no s'hi ha oposat.

Pedra vella | L'editor Jenar Fèlix va escriure i publicar *Les barraques de pedra seca de la Garriga d'Empordà* (2012) amb la catalogació d'unes 500 construccions d'aquesta espècie escampades per vinyes i olivets, per pedregars i estepes. Ara el Consell Comarcal de l'Alt Empordà les ha declarat bé cultural d'interès local i hom ha decidit protegir-ne 125. Poques, perquè d'aquestes construccions de falsa volta, seguint Fèlix, que les ha descrites, classificades i recopilades, n'hi ha de molt diversa tipologia i formen part del patrimoni arquitectònic agrícola i picapedrer que caldria preservar amb més generositat. Altrament, Vicenç Armanagué, a la seva web www.megalitica.cat, i en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Empordanesos, ofereix un portal que permet l'accés informatiu i visual, i la localització de 326 elements megalítics contrastats —dòlmens, menhirs, cromlecs, gravats i pedres oscil·lants— que hi ha a banda i banda d'aquest Pirineu de l'Empordà i el Vallespir.

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

El llarg i coix procés de Vacamorta

| Després de catorze anys de lluita de la Plataforma Alternativa a l'Abocador de Cruïlles (PAAC), la Generalitat anunciava, a finals del 2014, el tancament de les instal·lacions. Una batalla guanyada, però ni de lluny la victòria final, perquè a Vacamorta hi restaran, almenys de moment, els residus que hi han estat abocats, i això —asseguren els ecologistes— representa un perill permanent de contaminació del sòl, de les aigües subterrànies i de l'atmosfera. La Generalitat no descarta la retirada dels residus, però es tracta d'un procés complex i costós (se n'han d'extreure més de 2,5 milions de tones), i negocia com fer-ho i quan. Ara bé, no sembla que tingui pressa. Els defensors del desmantellament adverteixen que aviat serà tard per solucionar el problema i que si es deixa passar més temps —ja prou que se n'ha

>> Acte de protesta de la Plataforma Alternativa de l'Abocador de Cruïlles.

deixat passar— es poden generar reaccions complexes que tindrien un efecte catastròfic. Pel bé de tots, cal que algú acceleri el procés.

Els Dracs de la Bisbal estan de celebració

| Aquest 2015, el grup d'Els Dracs de la Bisbal d'Empordà celebren que porten 30 anys d'activitats i 35 del Correfoc de la Festa Major. El grup d'Els Dracs, que organitzen el Correfoc des del 16 d'agost de 1985, està format per més de dues-centes persones de la Bisbal, de totes les edats, que al llarg de l'any duen a terme diverses activitats d'entreteniment i diversió. El grup va recuperar el Ball de Diables, una representació teatral tradicional que data del 1150, i disposa de tres bèsties de foc: el Drac de Dracs, el Drac Rèplica i el Dragolí. Tot plegat, respectant al màxim la tradició dels espectacles de foc. El Drac de la Bisbal és el segon més antic de Catalunya: n'hi ha referències documentals del 1704. La peça autèntica, que ara s'exposa a l'església de Santa Maria, va ser substituïda l'any 1995 en els correfocs per una rèplica. L'exemple d'Els Dracs de la Bisbal és digne de ser seguit arreu i constitueix una mostra del dinamisme de la societat.

La Fundació Tom Sharpe, pas a pas

| El llegat literari de l'escriptor britànic Tom Sharpe, que va viure i escriure durant força etapes de la seva vida a Llafranc, aviat es convertirà en patrimoni consultable i divulgable, mitjançant la

nova fundació que porta el seu nom. Sharpe va morir el juny del 2013 i va adjudicar el llegat literari a la doctora Montserrat Verdaguer, la seva marmesora i amiga, que va rebre també l'encàrrec de redactar les memòries de l'escriptor. Però algunes divergències amb la família de Sharpe han fet que el material a custodiar vagi arribant amb comptagotes. La fundació, que ha de tenir la seu a Palafrugell, ja disposa d'estatuts, i tot apunta cap al seu establiment oficial aquest 2015. Ara bé, no tan sols amb llibres, manuscrits, quadres i fotografies es pot constituir un pol d'atracció literari. Caldrà una bona planificació, una organització que posi en valor el material i una direcció que converteixi la fundació en una entitat dinàmica, oberta i útil.

LA CERDANYA

sandra adam

L'Ajuntament de Puigcerdà recupera la zona blava

| Aquest 2015 ens ha portat una bona notícia a Puigcerdà: l'Ajuntament de la vila ha recuperat la gestió de la zona blava. Això implica una reducció del preu en un 40 %: d'1,60 € l'hora passarem a pagar-ne 0,95. A més, l'aportació mínima passa de 0,40 € a 0,20 € i la tarda de diumenge la zona serà gratuïta. També ho serà durant cinc dies festius a l'any. I encara hi haurà d'altres avantatges, ja que l'Ajuntament posa-